

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1:50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica 8. 16 Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevev tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petil vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

P. n. gospodom naročnikom!

Nastopilo je IV. četrtletje. Mnogi naročniki še niso plačali letošnje naročnine. Zato ob tej priliki prosimo gg. naročnike, ki še niso plačali naročnine za tekoče leto, da to nemudoma storijo. Upravništvo mora vsako številko sproti plačati v tiskarni, in ne more čakati zamudnih naročnikov.

Socijalna demokracija sovražnica krščanstva.

Socijalni demokratje so zopet pričeli razpenjati svoje mreže po naši deželi. V zadnjem času nastopili so njeni plačani agitatorji že po raznih krajih. Kjerkoli zavohajo, da je med delavstvom kaka nezadovoljnost, že vtaknejo vmes svoje roke, ter nastopijo kot edini rešitelji delavskega stanu. V početku seveda prikrivajo svoje protikrščansko mišljenje, polagoma začnejo zabavljati proti duhovnikom in cerkvi, ko pa slutijo, da so že dovolj utrjeni, pa začno naravnost ruvati proti veri.

Staro slepilo socijalne demokracije je fraza: „Vera je zasebna stvar“, t. j. socijalni demokratje se za vero ne brigamo. Vsakemu je prosto verovati ali ne, verske dolžnosti spolnovati ali ne. Tako socijal-demokratski agitatorji slepe delavstvo. Toda to ni res. Socijalna demokracija je po svojem bistvu brezverska, ona je nasprotnica krščanstva. Pogosto je že naš list dokazal iz spisov in govorov socijal-demokratskih učenjakov in prvakov, da socijalni demokratje tajijo Boga in zasmehujejo božje nauke, da nasprotujejo krščanstvu. Socijalna demokracija pa ne samo tako uči, marveč tudi v dejanju deluje. Dva dogodka iz sedanjosti nam to jasno spričujeta.

Na Niževavstrijskem bodo v kratkem

novi deželnozborske volitve. Zadnjih 6 let so imeli krščanski socijalci večino v deželni zboru. Njihovo delovanje je bilo uprav blagonsko za deželo. Uredili so po liberalnih zavozeno gospodarstvo, tako da ima dežela mesto primanjkljaja vsako leto prebitok. Delovali so posebno na narodno-gospodarskem polju. Dežela je ustanovila oziroma podpirala ustanovitve raifeisenskih posojilnic, skladišč, viinarskih in drugih združenj. Ustanovili so deželno zavarovalnico proti požaru, mnogo storili v prilog delavskih stanov, povzdignili šolstvo ter tudi učiteljem povišali plače. S kratka: delovanje krščansko-socijalne večine bilo je uprav uzorno, uprav uzor ostalim deželnim zborom. Seveda krščansko-socijalna večina ni nikdar prikrivala svojega krščanskega prepričanja, in je tudi v verskem pogledu marsikaj storila. Ravno krščansko prepričanje pa je socijalnim demokratom kamen spoditke. Da vržejo krščansko socijalno večino, zvezali so se z najhujšimi nasprotniki delavskih slojev, z židovskimi kapitalisti. Vedno in povsodi, na vsakem shodu socijal-demokratski voditelji in agitatorji upijejo proti kapitalizmu. Zastopnica kapitalizma pa je ravno liberalna židovska stranka. S to stranko, z judi, ki imajo kapitale, združena je socijalna demokracija. In proti komu? Proti krščansko-socijalni stranki, ki se tudi bojuje proti židovskemu kapitalizmu, ki hoče ljudstvo osvoboditi židovskih pijavk. A ta stranka stoji na odločno krščanskem stališču. Zato so jej socijalni demokratje napovedali boj na življenje in smrt. Proti krščanstvu se bore socijalni demokratje.

Na Francoskem so framasoni izbacili vero iz šole. Francoske državne šole so popolnoma brezverske. V njih se ne poučuje krščanski nauk. Zato so francoski katoličani ustanavljali zasebne katoliške šole, v katerih so večinoma podučevali redovniki in redovnice. V te

šole pošiljali so katoliški stariši svoje otroke. Toda framasonski vladi to ni bilo po volji. Zato je državnemu zboru predložila zakonsko predlogo, po kateri se vladi prepušča, da sme zatrepi vse redovne šole in redovnike izgnati. Francoski socijalisti so imeli tu najlepšo priliko dokazati, da je socijalni demokraciji vera res zasebna stvar, in da verske in cerkvene občine morejo svoje zadeve popolnoma samostojno urejevati, kakor se glasi v erfotskem programu.

Toda mesto da bi socijalistični poslanci v dejanju pokazali, da jim je vera res zasebna stvar niso glasovali proti predlogi, glasovali so vsi za vladno predlogo, da se zapro vse verske šole na Francoskem. Tako so glasovali za najhujše nasilje vesti francoskih katoličanov isti socijalni demokratje, ki vedno imajo polna usta: da jim je vera zasebna stvar.

Navedena dogodka govornica menda dovolj jasno. Socijalna demokracija s frazo „vera je zasebna stvar“ le slepi, v resnici pa je nasprotnica vere, sovražnica krščanstva.

Zato krščanski možje ne dajte se slepiti plačanim agitatorjem. Če vam pride kdo obetat zlate gradove, pa ne spoznava Jezusa Kristusa in ne poslušajte njegove cerkve, ne verujte mu, ne sledite mu.

Boj proti alkoholu.

Alkoholizem je utemeljen ponajveč v nezdravih socialnih razmerah. So še drugi vzroki, ki vplivajo na njegovo razširjanje, a beda in uboštvo sta glavna činitelja, ki sta povzročila, da se je alkoholizem po nekaterih krajih tako razširil. Pijemo tudi mnogo iz navade, a največ takrat, če smo žalostni, da pozabimo na svoje križe in težave.

Boj proti alkoholu se je začel že v davnih časih; že svetopisemski preroki so rohneli proti pijančevanju. V sedanjem

stoletju se je tudi v Evropi začelo močno gibanje zoper razširjanje tega strupa. Osnovale se je mnogo društev zmernih ljudi, ki pa niso imela zaželenega uspeha, ker se niso zavedala, da je alkoholizem največja posledica socialne bede ter da ni trajnega zboljšanja na tem polju brez socialne preosnove. Tudi v naši državi se je že gledalo na to, da se alkoholizem ne razširja. Lani se je vršil na Dunaju mednarodni shod, in na tem shodu je ministrski predsednik navajal vzroke razširjanja alkohola in povedal tudi več sredstev, kako bi se temu v okom prišlo. Na tem shodu so bile po svojih odposlancih zastopane vse važnejše države, kar nam priča, da so vlade začele spoznavati nevarnost, ki preti narodom od alkohola, ter da so državni pripravljeni storiti kaj resničnega proti tej bolezni človeške družbe.

Na omenjenem shodu je avstrijski minister za uk in bogočastje poročal, da je l. 1898 v enem samem industrijskem okraju potrosilo 25.000 prebivalcev dva milijona kron za alkohol, torej vsaka oseba povprečno 80 kron. V vsi Avstriji se je l. 1900 izpilo opojnih pijač za 1600 milijonov kron. Na Češkem je bilo zadnja leta 25 tisoč policiji znanih pijancev, na katere smemo računati 75 tisoč otrok, ki so zaradi strasti svojih roditeljev izpostavljeni največji duševni in telesni bedi. Na Dunaju pije polovica šolskih otrok. To je strašno, kajti baš mladina do 16. leta naj bi ne poznala alkohola. Naučni minister je rekel, da se v Avstriji polovica blaznih rekrutira iz bivših alkoholikov; istotako je pripisati 60—80% surovih zločinov in 30—40% samomorov akutnemu zastrupljenju po alkoholu.

Nesreča pijančevanja se prenaša na potomstvo. Učenjak Burnavil (Bournawille) je poročal, da so našli pri tisoč bebcih 471 krat kronični alkoholizem očeta, 84krat matere, a v 65 slučajih sta bila pijanca oče in mati. Tudi božjast otrok

In kaj ni storil za učečo se mladino, ki mu je bila posebno na srcu!

Alojzijevišču bil je vodja, več let, bogoslovcem prvi oče in najboljši svetovalec, gimnazijcem, visokošolcem — Daničarjem najboljši prijatelj.

Ni čuda torej, da je tak veleum, tako delaven, nesebičen mož vžival splošno spoštovanje med razsodnimi možmi. Duhovniki so ga nad vse spoštovali, a posvetna inteligenca zlasti srednje-šolski profesorji, učitelji in uradniki imeli so v njem odkritosrčnega prijatelja. Pisu teh vrst je velikokrat tožil o nesrečni struji v ljudskem učitelstvu, ki se da voditi od brezvestnih zapeljivcev. Kako se je veselil „Slomškove Zreze“, nadejaje se ž njo boljše prihodnosti za učiteljski stan!

V politiko se je ranjki tudi spuščal, ter se kazal povsod odločnega zagovornika katoliških načel brez navadnih kompromisov. Ta nastop mu je večkrat povzročil veliko nasprotje tudi med ožjimi somišljeniki a on je ostal neizprosen. Da je nastopil proti sedanjim pohujšajočim stranki odločno in brezovirno je naravno. Saj hoče napredna stranka na Goriškem vse razdirati, kar so najboljši možje na Goriškem s težavnim trudom sezidali.

LISTEK.

† Dr. Jožef Pavlica.

Goriške Slovence zadela je zopet velika nesreča: dr. Jožef Pavlica, profesor bogoslovja v Gorici, je preteklo nedeljo ob pol ure popolnoma umrl. Z njim zgubimo goriški Slovenci enega najboljših bojevnikov za pravice sv. cerkve in svojega naroda, duhovščina vzornega duhovnika-sobrata, delavski stanovi velikega prijatelja. Slovenci sploh enega izmed najboljših svojih domoljubov. Veliko izgubo občutimo baš sedaj, ko silijo na površje elementi, ki hočejo naše ljudstvo moralno uničiti, a nam primanjkuje delavcev in bojevnikov.

Velika zguba zadene i „Primorski List“ kojemu je bil preblagi ranjki vedno najboljši sotrudnik, a nekaj časa tudi urednik.

Orjaški duh preblagega ranjkega podlegel je kruti bolezni, ki ga je položila v najlepši moški dobi v prerani grob. Dr. Jožef Pavlica porodil se je 12. decembra 1861 v Rihemberku kot prvi sin sedanjega župana Jožefa Pavlice. Prve šole obiskoval je doma, gimnazijo pa kot gojenec malega semenišča v Gorici, kjer se je odlikoval v vseh razredih.

Ker je bil jako marljiv in natančen v učenju, bila je njegova izobrazba izredno globoka in temeljita. Koncem sedme šole vstopil je v goriško bogoslovnico, ter napravil leto kasneje maturo.

V mašnika bil je posvečen 26. maja 1885. Po dovršenih bogoslovnih študijah pastiroval je eno leto v Podturnu, od koder ga je poslal ranjki knez in nadškof dr. Alojzij Zorn v Rim, kjer je postal doktor cerkvenega prava; po dveh letih vrnil se je iz Rima ter se podal v višjo duhovsko izobrazbo v zavod sv. Avguština na Dunaj.

Vrnivši se z Dunaja bil je od leta 1888 do 1898 duhovni vodja v goriškem osrednjem semenišču, ob enem podučeval je pedagogiko in katehetiko. Ko je bil dr. Mahnič imenovan za škofa na Krku, je postal Pavlica njegov naslednik v semenišču ter predaval novi zakon.

Dr. Pavlica vzrastel je v malem semenišču pod vplivom škofa dr. Mahniča, ki mu je kot dijaku vcepil v srce veselje do temeljite izobrazbe. Ko je dr. Mahnič začel izdajati „Rimski Katolik“ bil je dr. Pavlica med prvimi, ki so spoznali načela izražena v „Rimskem Katoliku“ kot edina prava za prosep slovenskega ljudstva. Zato ga najdemo kmalu med njegovimi sotrudniki, in bil je nevstrašenemu boričju dr. Mahniču z pokojnim Ign. Kraljem

najzvestejši sodelovalec.

Na prvem slovenskem katoliškem shodu občudovali smo vsi njegovo temeljito izobrazbo, jasne nazore in nevstrašeni nastop. Njegov govor o katoliškem življenju v katoliški cerkvi sedanjega časa napravil je velik vtis. In kdo se več ne spominja njegovega popularnega govora o napredku na II. slov. katoliškem shodu? Spoznavši nesrečne posledice razpora med duhovščino v političnih nazorih skušal je z vsemi močmi zediniti duhovnike — in reči moramo, da je on veliko pripomogel, da vidimo sedaj duhovščino enih mislih in nazorov proti skupnemu nasprotniku. To so spoznali i naši naprednjaki, ki so ga radi tega najbolj napadali ter ne štedili najbolj podlih sredstev, da bi ga vničili.

Kot pravi sin slovenskega naroda ljubil je posebno nižje stanove, kmečki in delavski stan. Lahko rečemo, da je umrl od prenapornega dela za ta dva stanova. Kot predsednik „Katoliškega delavskega društva“, kot ustanovnik „Krojaške zadruge“, „Centralne posojilnice“ žrtvoval se je za blagor obeh stanov. Pogosto je prirejeval razne shode ter nastopal proti socijalnim demokratom. Na smrt bolan urejeval in popravljal je obširni spis o socijalnem vprašanju, ki je izšel, ter ga zapustil kot nekako oporoko.

je navadna posledica pijančevanja roditeljev.

Na Finskem so prepovedale vse kmetske občine, to je dva milijona ljudi, prodajanje in kupovanje vina piva in različnega žganja; večinoma se prepovedalo tudi vsako pridelovanje alkohola. Taisto zahteva vedno naraščajoča stranka tudi v mestih. Na Finskem je torej dejanski odpravljen vsa beda, ki jo je povzročal alkohol med dvema milijona ljudi. Odpravljene pa še niso tudi tam vladajoče slabe družabne razmere. Finsko ljudstvo je spoznalo, da mu alkohol sesa mozeg iz telesa in denar iz žepa, zato je z vso svojo moralno silo odpravilo alkohol in stem veliko uboštva in bede, ki si jo je zakrivilo samo.

V boju proti alkoholizmu prednjači Rusija, ki je uvedla monopol na žganje. Ta ji nese 850 milijonov rubljev dobička, in od njega porablja en del v svrhu društev proti alkoholizmu. Vsled monopola na žganje se je na Ruskem vsekakor zmanjšalo pijančevanje. Zlasti zapiranje žganjarij ob nedeljah je zelo koristno. Da ima monopol dobre posledice, dokazujejo tudi zapisniki ruskih sodišč in ječ.

Zlasti blagonsko deluje l. 1883 v Kaselu ustanovljeno društvo proti zlorabi opojnih pijač. Ono stoji na stališču, da je opravičen le boj proti nezmernemu pitju, ter dela zlasti na to, da se zboljšajo družabne razmere, ki sedaj silijo delavca in kmeta, da iščeta tolažbe v alkoholu.

Nobena beda in nevarnost ne zahteva dandanes tako silno, da jo odpravimo, kakor pijančevanje in pitje sploh; kajti nesreče, ki nastajajo vsled alkohola, prehajajo kot dedščina od starišev na otroke in otrok otroke. Beda, ki jo povzroča alkohol v kakršnikoli obliki se ne da nikdar več popraviti. Ko bi tudi pri nas prepovedali in že enkrat pričeli bojevati odločen boj zoper alkohol v vseh oblikah, ki nam nič ne koristi, temveč samo škoduje! Zlorabo alkohola je kar najbolj obsojati; poginili so že celi narodi, ki so se udali tej strasti. Tudi nam je v veliko pogubo razširjenost alkoholizma; rodovi se slabe, prebivalci se redijo ravno zato, ker se vsled alkohola tako ne množi prebivalstvo.

„Dom.“

Politični pregled.

Naš notranji politični položaj. — Nagodba, ne le samo da ni sklenjena, med avstrijsko in ogrsko vlado, marveč glasovi, ki dohajajo v tem pogledu iz ogrskega glavnega mesta Budimpešte, postajajo vedno pesimističnejši. V nedeljo podal se je naš ministerski predsednik s trgovskim poljedelskim in z finančnim ministrom ter sekcijkim načelnikom Stibralom spet v Budimpešto k nadaljevanju nagodbenih pogajanj. Pravijo pa tudi, da sta dospeli obe vladi do nekih točk, glede katerih ne more nobena odnehati. Če bi bilo to res, potem čemu še nadaljnih poskusov. Po tem takem bi bila nagodba nedosegljiva. Ali mi menimo, da so take trditve le časnikarske fraze ter da razun prizadetih činiteljev, nobeden nič ne ve v kakem stanju se nahajajo pogajanja, sicer pa dolgo ne more vendar trajati

Ranjki nakopal si je že pred 15 leti v Rimu bolezen „malarija“, ki se je pa le polagoma kazala. Lansko leto trpel je močno na revmatizmu v sklepkih, in od tega časa ni več ozdravel. Iškali je zdravja v Gorici, na Dunaju, na Tirolskem a bolezen je bila že preveč zašla in tako nam je vzela prezasluzenega moža v najlepši možki dobi. — Pogreb bil je v ponedeljek iz vikarijske stolne cerkve, kjer je umrl pri bratu dr. Andreju. Udeležili so se ga goriški šolski zavodi „Alojzijevišče“, deško semenišče, bogoslovci, „Kat. delavsko društvo“, „Krojaška zadruga“ in velika vrsta profesorjev, uradnikov, znancev in častilcev. V cerkvi je bil navzoč i prevzvišeni knez in nadškof. Za krsto so stopali v veliki žalosti pokojnikov stariši, katere je otroško ljubil, brat dr. Andrej, drugi bratje in sestre. —

Počivaj predragi ranjki in odpočij se od prenapornega dela 13 let, v katerih si delal, se trudil le za čast božjo, blagor slovenskega naroda. Vsemogočni Bog Ti obilo poplačaj, kar si za njega tukaj storil. V družbi s svojim duhovnim očetom prevzornim kardinalom dr. Jakobom Missijo moli i za nas, za našo nadškofijo za slovensko ljudstvo, ki sta je oba tako ljubila. R. i. p.

ta negotovost, kajti 18. oktobra se odpre ogrski parlament in do ta čas bodemo gotovo vedeli pri čem da smo.

Hrvatska zjedinjena opozicija. — Na Hrvatskem, kakor je znano, so se zjedini vse opozicijske stranke v jeden osrednji odbor. Obdržale pa so te stranke še vedno vsaka svoje ime in se niso mogle nikakor zjediniti v tem, kako naj bi se vse te stranke imenovala z jednim imenom. Glasila raznih teh strank porabila so vse polno črnila, hoteč jedna, naj se te stranke zjedinijo pod tem imenom, a druga, naj se zjedinijo pod drugim imenom. Do sporazumljenja pa ni nikakor prišlo. Zdaj pa poroča list „Hrvatska“, da je sklenil osrednji odbor zjedinenih opozicijskih strank na nasvet dr. Bresztyenszkega prellagati občenemu zboru zjedinenih opozicijskih strank, naj se vse te stranke imenujejo Hrvatska stranka prava Bil bi že jedenkrat čas, da izgine tudi to preporno vprašanje med brati Hrvati z dnevnega reda.

Italijanski kralj na Francoskem. — Listi poročajo, da se poda v kratkem italijanski kralj na Francosko. Temu posetu pa da hode kmalu sledilo potovanje predsednika francoske republike Loubeta v Rim, kjer da se poda naravnost na Kvirinal. Ako se to uresniči, potem bode dosedaj tajna italijansko-francoska zveza javno priznana in bodo imeli prav oni, ki niso pripisovali nobene važnosti obnovljeni trozvezi.

Ruski car in delavec. — V baltiški ladjedelnici je sprejel ruski car odposlanstvo delavcev, ki mu je prineslo kruha in soli. Car je imenoval delavce brate ter jih svaril pred zapeljivci, ki so ravno tako njihovi kakor carjevi sovražniki.

Veliki ruski knez Nikolajević. — Veliki ruski knez Nikolaj Nikolajević, ki se je po slovesnostih v Šipkanski soteski podal v Carigrad in je bil tam štiri dni gost turškega sultana, dobil je od tega Iftikov red z briljanti. Istočasno je odlikoval sultan spremstvo visokega ruskega gosta z raznimi redovi. Ko je prišel Nikolaj Nikolajević k sultanu, pozdravil ga je v ruskem jeziku, koji govor je neki član ruskega poslanstva prevel v francoski jezik, a ga potem minister zunanjih zadev Tefvik-paša prevel sultanu na turški jezik.

Boj med Turki in Albanci. — V Prekasu, v Stari Srbiji se boje, da pride spet v kratkem do hudih spopadov med Turki in Albanci. Te slednje je namreč prepodil Skämzi-paša iz Robanita in Drumize, a se sedaj zbirajo okolo Prekasa. Zaradi tega se pomice zdaj Skämzi-paša z štirimi bataljoni in jedno gorsko baterijo proti Prekasu. Turčija je primorana odločneje postopati proti ustašem posebno, odkar je v zadnjem času prišlo med jednim oddelkom turških vojakov in med ustaši do spopada, pri kateri priliki so morali vojaki bežati, pustivši pet mrtvih vojakov in jednega častnika, izgubivši 50 pušk.

Dopisi.

Z Vipavskega. (Vipavska železnica.) — Dolgo pričakovano železno cesto imamo slednjic tudi mi Vipavci. Tu hočemo nekaj zapisati na naslov ravnateljstva državne železnice. Vozni red se je določil bolj gledé na zvezo s Trstom, kakor pa gledé na naše krajevne potrebe. Mi Vipavci pa rabimo železnico le bolj za krajevni promet do Gorice in zato bi nam bilo bolj pripravno, da bi šel prvi zjutranji vlak namesto ob 5.05 iz Ajdovščine najmanj eno uro pozneje. Iz Gorice odide zadnji vlak ob 7.15, kar je prepozno in nepraktično; kajti z vlakom, ki bi šel iz Gorice ob 3. ali 4. popoldne, bi se jih mnogo več vozilo. Posebno po zimi bo sedanji vozni red jako neugoden, ker pride prvi vlak v Gorico že ob 6.35 zjutraj, torej ob času, ko je že tema in vse zaprto po mestu. Tudi železničnim uslužbencem ne bo prav prijetno tako zgodaj ustajati ob snegu in burji — Na postaji Dobravlje, kjer pa ni nobene čakalnice, je primeroma več osebnega prometa, kakor na kakšni večji postaji, pa morajo ljudje čakati v temi na prostem ob raznem vremenu. Za enkrat naj bi se na tej postaji postavilo vsaj leseno lopo in par klopj in svetilko, da bi v temi videli kam stopiti; saj plačamo kakor drugod. Da se pa spemni vozni red, oziroma da se še eden poznejši vlak otvori, naj bi prizadete občine ne obrnile s prošnjo do ravnateljstva drž. železnice,

katere bo tej želji gotovo ugodilo v lastno korist.

Iz Rihemberga. — Po več krajih bodisi v naši ali pa v drugih vinorodnih deželah so letos mraz in toča in druge nezgode, veliko škodovale vinski letini. Našo občino pa je Bog obvaroval nezgod in bode letos v kljub suši splošni pridelek vinski obilnejši od lanskega, ker mnogim posestnikom so letos obrodili novo nasajeni vinogradi. Tudi bode letošnji pridelek veliko boljši od lanskega, ker grozdje ima že sedaj splošno 3 do 4 stopinje sladkorja več od lani. Trgatev pa je določena še le na 13. t. m. Hvala Bogu torej, da nas je do sedaj obvaroval nezgod. Pridite torej knci od koderkoli. Vina se bodo pripravljala za vsaki okus. Nekateri bodo pustili mošt dalje, nekateri manj časa kipeti na tropinuh. — S kratka: letos bodo kupci postreženi v vsakem pogledu.

Vinorejec.

S Krasa. — Oh, projo! Preblagorodni deželni poslanci, rešite vendar učitelstvo bede, kajti sirumaštvo kvari značaje in da je ono istinito potrebno priboljška, pričča dejstvo, ker iz vipavskih Šmarij pohaja učiteljski značajnež B. na Repentabor orgljati, ter kazati svojo šepavo oliko Poklonil se je nekemu, pa je bil spečen orgljavec za dnino 6 K. Kaj je vendar tebe treba bilo? Mar bi klobuček doli djal, pa bi doma ostal! Omenjeni ne pohaja na Repentabor v povišanje božje časti, kajti petje pri vsem viku in kriku je mizerno ter se trga bolj ko v vsaki drugi kraški vasi, tedaj čast božja gre rakovo pot, le mizerja narašča. Tamkajšnji g. nadučitelj je vršil orgljavsko službo 14 let v splošno zadovoljnost, za dnevščino 45 kr., a dandanes se po naprednjaškem sistemu plačuje vipavskemu učitelju dnino 6 K za vsaki pohod, da se ljudstvo demoralizuje, čast božja krši, patriotizem slabi, denar trati ter množe druge cvetke šepave olike. Žalostno ali resnično, kar se dokaže z fakti in akti.

Potovalec.

V Trenti 6 okt. 1902. — Vst. 103. od 27. sept. piše „Soča“ nezasluzenega imena, kar priobči prav gotovo tudi umazani „Primorec“, da je vse eno, ali me je srečal na potu en sam ali trije, ki so me potem oprali v „Soči“ v primerni obliki. V isti notici piše se tudi o — logiki! Prva notica v „Soči“ se glasi: „Šel sem v hribe... peljal sem se po Nedizki dolini... šel sem na Trbiž... šel sem v Trento...“ Gotovo je notičarja neprijetno dirnolo, ko sem odgovoril v „Gorici“, da inora vsekako biti vedno na cesti, ker me vsakokrat sreča, o gren od doma; zato pa hoče zdaj popravljati, in želi, da bi se bilo glasilo: „šel sem... on se je peljal... ona je šla... osel je šel“. To je vse eno! Tudi logika, a le za „Sočine“, notičarje! Prosit!

Dalje piše „Soča“, da sem si kupil kolo, da drvim lože po svetu, koder me ni treba.

G. Andrej! Vi imate usmiljeno čuteče in za blagor bližnjega goreče srce. V velikem hrepenenju, da bi mogel kaj dobrega storiti deželi, hodite okoli in proučujete razmere, da odpravite nedostatke. S tem namenom ste prišel gotovo tudi — v Trento letos. In na lastne oči ste se prepričal, da je Trenta res žalosten kraj, do cela pozabljen in zanemarjen, da je cesta le do Trente — a po Trenti sami je ni, in kar je še žalostnejše, da ni niti enega konja ni voza dobiti niti pri cesti; zapazil ste torej, da je Trenta vsaj v konjskem oziru strašno nazadnjaška. Gotovo Vam je tudi kakor ogromna skala potlačila mehko srcece zavest, da trentarski vikar ni v sijajnem gmotnem položaju, kakor nekdo drug, ki se je vozil po železnici v I razredu kakor baron. In ker si torej trentarski vikar ne more „špogati“ tega „špasa“, da bi si naročeval voz iz Soče ali celo iz Bovca, ko ima iti od doma, in ker bi v slučaju, ako bi hodil peš, porabljal še več časa s potmi, in ker Vam slednjic ni ljubo in se Vam ne zdi umestno, da se vozari po kolesu, zato blagovolite v svojem visokodušju in p—odpornem duhu odrediti, da mu nakažete večjo, izdatno podporo iz „Narodnega sklada“, da se bo lahko vozil s konjem, zakaj s konjem se dati vleči po svetu srčno želi tudi

trentarski Abram.

Novice.

† **Dr. Jožef Pavlica** je umrl v nedeljo ob 1. uri zjutraj. Nemila smrt nam je pobrala moža, ki bi bil po svojih darovih in po svoji pridnosti še mnogo koristil Slovencem na Goriškem. Brčko nas je zadela ta izguba. Cerkev je izgubila zvestega in pobožnega služabnika. „Primorski List“ plaka ob gomili svojega ustanovitelja, večletnega urednika, pozneje duhovitega in marljivega sotrudnika. Smenišče žaluje ob grobu svojega marljivega in nadarjenega profesorja. Delavstvo goriško objokuje smrt svojega iskrenega prijatelja, ki je imel sočutno srce za delavsko gorje. Slovenska domovina pa je izgubila moža, kojega trud in trpljenje je bilo podarjeno brezplačno domovini. Pokojni dr. Jožef od vsega svojega delovanja ni iskal niti najmanjšega dobička. Delal je dokler je mogel, bila mu je največja muka, da ne more pomagati, ko je vendar toliko potrebn. Volezni je bil popolnoma udan v voljo božjo, do zadnjega in vedrega duha. V soboto dopoldne obiskal ga je presviti knez nadškof in mu podelil sv. blagoslov. Ob 1. uri popolnoči pa je izdihnil svojo blago dušo v naročju svojega brata Andreja, ki mu je vse dni požrtvovalno noč in dan stregel. Naše iskreno sožalje dr. Andreju, staršem in celemu sorodstvu. V grobu počiva tvoje truplo, nepozabni nam sobrat a Tvoj duh ostane med nami, tvoja ljubezen do cerkve in domovine nam bode vsikdar vzor. Tvoj spomin ostane neizbrisen med nami! Življenje pokojnikovo prinašamo v podlistku.

God Nj. Veličavstva presv. cesarja so v soboto avstrijski narodi vserod slovesno obhajali. V Gorici je presviti knez nadškof ob 10. uri daroval pontifikalno sv. mašo v stolnici, katere so se udeležili predstojniki civilnih in vojaških oblastinj. Šolski zavodi so se udeležili službe božje po raznih cerkvah. Vojaštvo je imelo v cekvi sv. Ignacija cesarsko mašo.

Visoki gost se je mudil te dni v Gorici, namreč kardinal in patrijarh Sarto iz Benetk, koji je tudi obiskal Njaga Prevzvišenost našega kneza in nadškofa.

Kanončno umeščen je bil danes č. g. Valentin Pipan za župnijo Zgonik na Krasu.

Duhovske premembe. — Č. g. Ivan Kunšič je imenovan za vikarja v Srednjem, na njegovo mesto pride novomašnik č. g. Andrej Štrekelj. — Č. g. Valentin Knava, vikar v Kamnem pride za vikarja v Logje. Novomašnik č. g. Franc Hliš je imenovan za kapelana v Podbrdu. —

Župnijsko skušnjo so napravili č. g. Miha Kragelj, administrator v Šebreljah, Kristjan Štibili, vikar v Novakih in Alojzij Morsutt, kapelan v Trziču. Čestitam!

Prilhodno nedeljo zbere se veliko krščanskih mož in mladeničev iz Kranjskega, Štajerskega in Primorskega na sv. Gori. Pred podobo Matere Božje in na grobu kardinala dr. Jakoba Missije ogrevali se bodo za sv. vero in njene pravice med slovenskim ljudstvom. Goriški Slovenci okoličani — pridružite se i Vi tej hrabri četi. Na svidenje v nedeljo na sv. Gori!

Somišljeniki goriški naj se v obilnem številu zbero na kolodvoru, da pozdravijo brate z Kranjskega. Vlak dojde v nedeljo ob 5 uri 24 min. zjutraj.

Sv. birno je minulo nedeljo prevzvišeni knez nadškof delil dopoldne v stolni cerkvi, popoldne po blagoslovu pa v cerkvi sv. Ignacija Birmancev ni bilo toliko kakor običajno druga leta o binkostih. Vzrok je pač ta, da bode prihodnje leto birna in kanonična vizitacija v goriškem okraju.

Imenovanje. — Suplent na c. kr. učiteljšču v Kopru gosp. Jakob Jakac je imenovan za provizoričnega učitelja istotam.

V pokoj je šel na svojo lastno prošnjo te dni vadnični učitelj gosp. Josip Budau v Gorici.

Č. g. Sessleh je v nedeljo na Sv. Gori daroval sv. mašo v zahvalo, da mu je dal Bog učkati biserni jubilej. Udeležili so se te slovesnosti tudi mnogostevilni njegovi nekadi.

Romarjev na Sv. Gori je bilo minulo roženvenko nedeljo izvanredno

veliko. Prišli so romarji iz raznih krajev Goriške, pa mnogo tudi s Kranjske in Benečije.

Umrl je v Stračicah Josip Bregant, posestnik in oče več nedoraslih otrok.

Za Alojzjevišče: Namesto venca na grob dr. Jožefa Pavlica podarili so: g. Ema pl. Holzinger, predsednica društva katol. učiteljic, 50 K; preč. g. dr. Ant. Gregorčič 20 K, preč. g. Jan. Lukežič 10 K, preč. g. Fr. Frankl 10 K, „Narodna tiskarna“ 10 K, preč. g. Jan. Rojec 8 K, preč. g. Ivan Dermastja 10 K, na rožnicensko nedeljo v Lokovcu zbrani duhovniki 10 K 53 h; dobri ljudje iz Volarjev podarili 3 vreče krompirja.

Bog stotero povrnil!

Za zastavo slov. kat. delavskega društva: Č. gg. Ivan Korsič, c. kr. kaplan vojne mornarice v Pulju 4 K; Ivan Rojec, kurat 2 K. Zadnji izkaz 155 K 78 vin. Skupaj 161 K 78 vin. — V zadnjem izkazu čitaj: G. Luka Križnič 2 K.

Za priložje slov. sirotišče je daroval č. g. Iv. Rojec 4 K, mesto venca na grob dr. Jos. Pavlici.

Za „Solski Dom“: Tvrška Sannig in Dekleva v Gorici 10 K; mesto venca na grob dr. Jos. Pavlici daroval č. g. Iv. Rojec 8 K.

Pogozdovalna komisija. — „Wien Zeitung“ javlja: Ministerstvo za poljedelstvo je na podlagi zakona od 9. decembra 1888 o pogozdovanju Kraja v pokneženi grofiji Gorica in Gradiška imenovalo predsednikom komisije namestništvenga podpredsednika v. p., Alojzija vit. Bosizio.

Goriška trgovsko obrtna zbornica. — Minister za trgovino je potrdil zopetno izvolitev Evgena barona Ritterja Zahonyja predsednikom in Ljudevita Mišthetiija podpredsednikom trgovsko-obrtno zbornice v Gorici.

Brezobrestna posojila. — Vinogradniki, katerim so bile že pred par meseci rešene prošnje za brezobrestna posojila in so jim bila ista tudi dovoljena, niso še dobili dotičnih zneskov. Vsa stvar, pravijo, leži zopet pri c. kr. namestništvu v Trstu. Znano je, da je tudi pred rešitvijo teh prošenj c. kr. namestništvo v tej zadevi tako konsekvntno posnemalo polževo hojo, da ni bilo že res več lepo. — Mi sicer ne vemo, kake ovire zadržujejo izplačanje dovoljenih svot. To pa vemo, da bi se še tako velike ovire prav lahko odstranile, ako bi bilo nekoliko več dobre volje in pa manj komoditeta v Trstu. Nekoliko več brige za naše vinogradnike in davkoplačevalce bi vendar ne škodilo.

Poštni urnik. — V sredo dne 1. t. m. se je uvedel na tukajšnjih poštah zimski urnik. Pisma se raznašajo zdaj po mestu mesto ob 7. uri zjutraj ob 8.

Napad v Rihembergu hoče „Soča“ utajiti. Vendar pa še enkrat pribijemo, da se je res tako godilo. „Soča“ naj le gre stvari do dna, pa naj pove tudi imena onih, ki so demonstrirali proti škofu, pa bode svetu pokazala svoje pristaše v vsej liberalni omiki. A zdi se nam, da pojdejo raje kvartince do dna, rihemberski napad pa bodo zamolčali. Preneumno pa je podtikanje, češ klerikalci so to vprizorili! Prevz. nadškof menda že pač dobro pozna tudi slovenske naprednjake. Če smo pa šele v zadnji številki priobčili o napadu, je vzrok, ker smo za predzadnjo številko prepozno bili obveščeni.

Včerajšnja „Soča“ pravi, da je naš list napad izmislil. Mi pa ostanemo pri trditvi, da so vpili dol s farji, da se je nekdo nagnil proti škofu. Nadškof sam je to slišal in videl, čemu naj ga mi z lažmi hujskamo. Sicer pa nam je pravil to priča-očividec, kojemu več verujemo ko vsem liberalčkom okoli „Soče“.

Katoliško društvo slovenskih učiteljic je imelo v torek ob 6³/₄ uri pri sv. Ignaciju zadržnico za ranjkega ustanovitelja in duhovnega voditelja, blagega preč. gosp. prof. dr. Jožefa Pavlica. — R. i. p. M. H. W.

Nova tovarna v Gorici. — Tvrška Jožef Gorup v Gorici otvori tovarno za umetni led. Tovarna bo stala ob tržaški cesti tik Gorupove pivarne.

Soški most. — Most čez Sočo pri Pevmi bil je še precej poškodovan. Sedaj so ga baje nekoliko popravili. Pa vsejedno je prepovedano po njem naglo voziti, kakor tudi ne smeta po njem voziti dva voza hkratu. Iztotako ne smejo voziti po tem mostu tovovi, ki bi vozili nad 25 kvintalov blaga.

Vsakemu svoje. — Anton Marinčič nam naznanja, da od tvrške Karplus ni prejel 4000 gld., marveč je prejel le 2200 gld.; torej je oškodovan za 1500 gld. Vse njegove zadeve, nam naznanja, je sprejel dr. Tuma, a dosedaj še vsa stvar ni poravnana. — Toliko resnici na ljubo.

Prišel je sam. — Policija je iskala 26-letnega Ignacija Froljo iz Merna službojočega pri And. Vodopivcu v Kamnjah. Ta človek je namreč 3. t. m. vkradel hlapcu neke gostilne na tržaški cesti 4 K, dan pozneje pa klapcu gostilne „Cavallino“ 18 K. Včeraj pa je prišel Frolja k okr. glavarstvu, ter naznanil da hoče odsedeti 4 dni zapora na katere je bil obsojen. Tam ga je pa policija spoznala in tako bo malopridni Nacek moral sedeti nekoliko delj časa nego samo štiri dni.

Trgatev v Dornbergu. — Dornberško starašinstvo je sklenilo, da se prične letošnja trgatev dne 15. oktobra. Letina obeta biti obilna in kapljica jako dobra, veliko boljja od lanskega pridelka. Na to opozarjamo domače in oddaljene kupce. Z odprtjem vipavske železnice je izvoz znatno olajšan, ker se lahko odča vino na tamkajšnji železniški postaji.

Strojarski štrajk v Mirnu ni še končan. Delavci nočejo še na delo, a gospodarji nimajo tudi sile. V korist obeh strank bi bilo, da vsaka malo odneha ter da začne redno delo.

Skočila z vlaka. — V sredo ponoči, ko je vozil mešanec skozi postajo Rubije, preslišala sta dva spéča potnika kondukerjev klic, da je dospel vlak na postajo Rubije. Zbudivši se pa, ko se je začel vlak pomikati proti Gorici, zapazila sta, da jih pelje preč od njunega cilja. Potnika sta meni nič tebi nič odprla vrata voza v katerem sta se peljala, in poskočila sta z vlaka. Ne ve se pa, da li sta pri tem skoku odnesla zdrave pete.

Mrtveca potegnili so iz Sočinega jezera v Stračicah včeraj okolo 5. ure popoldne. Utopljenec je bil možkega spola in približno 50 let star.

Gad jo je pičil. — V četrtek popoldne je pičil gad 30-letno Terezijo Grgič pri Fernetičih na Krasu blizu Sezane. Zela je namreč travo. Pičil jo je v levo roko, s katero je poprejemale travo pri žetvi. Pripeljali so jo v tržaško bolnišnico.

Toča je zopet potolkla občine Villesse, Rudo, Campolongo in Tapoljan. Škoda v vinogradih je precej občutna.

Poslovna doba poštnega in brezovnega urada, Morsko kopaljšče Seljan je podaljšana do 15. okt. t. l.

Ivan Božič, deželni poslanec kmečkih občin na Notranjskem, liberalni voditelj na Vipavskem odpotuje kmalu na Hrvaško, ter bo odložil svoje deželno poslanstvo. Upajmo, da zmaga pri novih volitvah krščanska narodna stranka.

Značilna prepoved. — „Edinost“ poroča, da se je na novi openski železnici sprednikom izrecno prepovedalo govoriti slovenski! In to pod globo petih kron!

Prvi tržaški okoličanski okraj brez zastopnika. — Mestni tržaški starašina in deželni poslanec Banelli, ki je zastopal v tržaškem mestnem svetu Škedenj in njegovo okolico je odložil svoj mandat in sicer baje za to, ker ni bil izvoljen za podžupana. Banellija, ki je zmagal proti slovenskemu kandidatu v znamenju terorizma in podkupovanja glasov, je njegova izvolitev stala mnogo, mnogo denarja.

Mestni svet tržaški. — V seji tržaškega mestnega sveta, ki se je vršila v četrtek, se je župan dr. Sandrinelli spominjal tudi pokojnega viteza Ivana Nabergoja. Pozval pa ni mestnih starešinov, kakor je to povsod pri takih prilikah navada, da bi vstali s svojih sedežev vznak sozajlja, kar je storil kaj potem, ko se je spominjal umrlega meščana Galattija, ki je zapustil pol milijona kron v dobrodelne namene. Ko je župan govoril o pokojnem Nabergoju, ga italijanski mestni očetje niso poslušali, marveč so se med seboj demonstrativno pogovarjali. Ne, kultura naših Italijanov je in ostane vedno le bruttura.

Vzorno gospodarstvo je pri avstrijskem Lloydju, to je pri onem parobrodnem društvu, katero morajo z denarjem podpirati tudi slovenski davkoplačevalci. Torej poslušajte! Lloydovim svetovalcem so letos povišali plačo vsakemu za 2000 kron, tako da dobiva vsakdo izmed njih na leto 14.000 kron. Bivši častnik pri c. in kr. vojni mornarici, ki je pa pred tremi leti prestopil k Lloydju,

prišel je v treh letih do 7200 kron letne plače. Noben zavod, nobeno industrijalno podjetje, nobena trgovska hiša nima take revizije, kakoršno ima Lloyd, ki ga pa stane na leto 120.000 kron. Pri Lloydju menjujejo zelo pogostoma predstojnike uradov, generalne tajnike in direktorje, a nobeden teh gospodov noče rabiti pohištva svojih prednikov, temveč si vsakdo da napraviti novo pohištvo; vse staro pohištvo, dasi je še dobro, pa vržejo v podstrešje, kjer pokrito s prahom, polagoma gnije. Milijone so potrosili, da so obnovili stanovanje predsedniku Beckerju in drugim v Lloydovi palači; v drugem nadstropju te palače je tak luksuz, da vsakdo misli, da je prišel v stanovanje kake visoke dame, ne pa v javni urad.

Novo vojno ladijo „Babenberg“ so v Trstu spustili v morje v soboto dne 4. t. m. Vojna ladija „Budapest“ je priplula v Trst, da je prisostvovala slavnosti. Blagoslovljenje je izvršil župnik mornarice monsg. Uředniček ob asistenci mornariških kapelanov Pipana in Zupana.

Hrvatski in slovenski jezik pri isterskem deželnem odboru. — Gospod dr. Dinko Trinajstić je stavil te dni v neki seji isterskega deželnega odbora predlog, naj bi se vse uloge prihajajoče deželnemu odboru od strani hrvatskih in slovenskih strank v hrvaškem in slovenskem jeziku tudi reševale v teh jezikih. Italijanski odborniki so seveda ta predlog odklonili. So pač liberalci.

Nove razglednice. — Tiskarna Sv. Cirila v Mariboru je izdala jako krasne nove razglednice s slovenskimi barvami. Posebno lepe so razglednice z na slovenskem traku tiskanim geslom: Vse za vero, dom, cesarja! Teh razglednic 100 komadov stane 7 kron, 50 komadov 4 krome, posamezen komad 10 vinarjev.

Število avstrijskega prebivalstva. — Statistična centralna komisija je izdala sedaj o tem natančni izkaz. Prebivalstva je v Avstriji 26.150.708, od teh je rimskih katoličanov 20.660.279, grško uniranih 3.134.439, armenskih unijatov 2096. Židov je, 1.221.899. Nemški obč. jezik govori 9.170.839, češki in slovaški 5.955.897, poljski 4.259.152, rusinski 3.375.576, slovenski 1.192.780, hrvaški 711.980, laški 727.102, rumunski 230.963, mažarki 9516 prebivalcev. Kranjsko ima 508.150 prebivalcev, od teh je 475.302 Slovencev in 27.177 Nemcev. Ostali prebivalci so raznih drugih narodnosti.

Polovica konja. — Neki dunajski sedlar izjavil je o priliki, ko je navajal svoje dohodke zaradi dohodninskega davka da ima polovico konja. Davčni urad je bil seveda radoveden, kako se more imeti polovico živega konja, ter se je hotel prepričati. Na sedlarjev dom došla policija se je morala prepričati o istinitosti trditve. Sedlar je kupil s svojim prijateljem gostilničarjem skup enega konja, katerega sta rabila in hranila vsposedno vsak teden enkrat sedlar, drugokrat krčmar. To je šlo lepo mirno. Sedaj pa hoče krčmar prodati svojo polovico konja, sedlar pa hoče svojo ohraniti in zato se morata sedaj toževati, ker se kupec, ki bi hotel kupiti samo pol konja, ne dobi lahko. Sodniji se do sedaj še ni posrečilo, da zadovolji obema tožiteljema in polovičnima lastnikoma konja.

10 milijonov novega davka. — Nečuvčen napad na žepo avstrijskega posebno ubožnega prebivalstva se je izvršil te dni vsled sklenitve novega petrolejskega kartela. Brez vsakih dokazov o podraženju pridobivanja petroleja, brez vsake premembe tržnih razmer so zvišali židovski kapitalisti ceno petroleja za štiri in pol krome pri meterskem stotu. Ves ta večji dohodek pride v prid židovskim kapitalistom kot nov čisti dobiček. Ta dobiček pa nikakor ne bo majhen. Če vzamemo najmanjšo množino petroleja, ki se rabi v naši državi namreč 2.170.000 kubičnih metrov, znaša novi davek ogromno svoto in sicer 9.760.000 kron. Ker višji stanovi rabijo sedaj za razsvetljavo večinoma elektriko ali plin, bodo morali to ogzomno svoto plačati večinoma le nižji sloji prebivalstva.

Klient pretepel svojega odvetnika. — Odvetnik Casocetti iz Bolonije prišel je pred par dnevi v Milan, da bi tam zagovarjal pred sodiščem svojega klienta, nekega Bassani-ja, prekupčevalca s konji. Ko sta se srečala na hodniku sodnijskega poslopja, nastal je med njima prepir. Bassani je začel namreč odvetniku očitati, da ga slabo zagovarja. Prepir je končal s tem, da je hrust Bassani zasolil odvetniku dve tako močni zausnici, da ga je ž njima potrl na tla. Od-

vetnika so morali krvavečega odnesti v bolnišnico.

Kaj pravi k temu dr. Tuma. Ta slučaj dokazuje, da ni vedno varno ubijati ljudem v glave pravni čut. To ubijanje, kakor se vidi, postane lahko nevarno, posebno ako pridejo koristi onih kojim se hoče po sili ubijati pravni čut v glavo v navskrižje ž njih koristmi.

Pogreb pisatelja Emila Zole. — V nedeljo dne 5. t. m. se je vršil v Parizu pogreb pisatelja Emila Zole, katerega so našli kakor smo že poročali, v svoji sobi mrtvega. Zadušila ga je namreč ogljenčev plin, ki je vspuhel iz zakurjene peči. Kako je do tega prišlo ni do danes še popolnoma dognano. Pogreba se je vdeležila velikanska množica ljudstva, pravijo da kakih 100.000 oseb. Posebno v velikem številu so prihitali k njegovemu pogrebu socialisti, pa tudi nacionalistov ni manjkalo. Vsaj ako bi se vdeležili pogreba samo jedni ne moglo bi priti do razgrajanja in pretepop. Ker pa pariškemu ljudstvu vedno dopade nekoliko komedije in celo ob najresnejših prilikah, pa naj se imenuje ta komedija tudi surov pretep, priti so morali skupaj nacionalisti in socialisti, ki so tudi v resnici povzročili po nazorih Parižanov nedolžni škandal. Emil Zola je bil sila nadarjen človek. Spisal je več romanov, ki so bili natisnjeni v 100.000 in še več natisih ter so mu pripomogli do ogromnega bogastva. Moderni svet, ki najde v pašnji svojih duševnih in telesnih strasti največje dopadjenje imenuje Zolo luč resnice, drugi ljudje pa pravijo da je Zolov nenavadni talent prižgal luč, ki je zavajala ljudi mesto na pot resnice, na kriva pota. In tem ljudem pridružujemo se tudi mi Emil Zola je zapustil dva nezakonska otroka. Posebni njegov častitelj je bil zloglasni stotnik Dreyfus, katerega je svoječasno vzela Zola v svojo zaščito. Da je to prikazovalo Zolo v čudnem svitu, o tem ne dvomijo danes najbolj vneti čestilci njegovih spisov. Žid Dreyfus pokazal se je pa tudi o priliki pogreba kod drzen žid.

Kozel za vrtnarja. — Največji bančnih zavodov v Čikagi je prišel na res ameriansko misel, sprejeti v službo ponarejevalca denarjev in vrednostnih listin, da ž njegovo pomočjo — druge razkinka. Banka je ponudila ponarejalcu Karolu Becker visoko letno plačo, ako vstopi v njeno službo. Njegovo opravilo bode preiskovanje sumljivih bankovcev in čekov. Becker v kratkem zapusti kaznilnico St. Kventin v Kaliforniji kjer je odsedel petletno kazen. Vse banke se vesele tega, ker so se bale, da jih bode slepar zopet redoma sleparil. Res ameriansko!

Živega zabil v rakev. — V Kaborovsku v Sibiriji napila sta se dva vojaka. Eden ni prišel do vojašnice ter obležal je nezavesten na ulici. Mimoidoča sanitetna patrolja ga je našla, položila na voz in ga, misleča, da je obolel za kolero, peljala v barako za okužene. Tam so dozdevnega mrtveca, potresli z neugasenim apnom, zabil v rakev in ga takoj prepeljali na pokopališče za okužene. Ko je mrtvaški voz vozil čez železniški nasip zadel je ob velik kamen. Rakev je odletela z voza, in pokrov je odskočil. Padec in sveži zrak sta vzbudila pijanega vojaka, ki je začudeno gledal celo komedijo potem pa zbehal. Seveda je bil mestni zdravnik takoj odstavljen.

Potres v Turkestanu je uničil mesto Artuš. 667 oseb je mrtvih, nad 1000 ranjenih.

Kujigoveznica Iv. Bednařik-a. — Cenjenim poverjenikom Mohorjeve družbe naznanja, da, ako bi ji v večjem številu skupaj doposlali Mohorjevi „Molitvenik“ ali „Sv. Pismo“, da ju po znatno znižani ceni veže v usnje in pol usnje trdo in trpežno.

Za kratek čas.

Tri vprašanja. — Tri vprašanja s primernimi odgovori je moral vbiti vsakemu v glavo, da je vedel generalu, kedar je prišel nadzirat dobro odgovoriti: 1. Koliko let služiš? Odgovor: Dve leti! — Koliko let imaš? Odgovor: 20 let! — 3. Ali oče in mati še živa? Odgovor: Oba! — Nekeč pride general in vpraša prvega vojaka: „Koliko let služiš?“ Ta mu v naglici odgovori: „20 let“, — General; „Koliko let pa sedaj že imaš?“ — Vojak: „Dve leti!“ General nejevoljen zavpije: „Sedaj pa res ne vem, sem li jaz norec ali ti?“ Vojak: „Oba!“

Vreme. — Po dolgem dežju se je začelo jasnit, in v neki veliki kmečki

hiši je hotela iti na vrata pogledati solnce domača gospodinja, ki pa je bila prav grda. „Za Božjo voljo“, je zakričal prestrašen gospodar, „pojdi hitro nazaj — sicer se prestraši vrome pred teboj“.

Ošaben ptič. — „Vi, gospod Pipce, oni ptič, ki ste mi ga prodali, noče nič peti, a vi ste ga tako hvalili!“

„Da! da! veste ta ptič je jako ošaben. On ve, da ga niste še plačali, a na upanje noče peti!“

Priden hlapec

se sprejme v kavarni „Central“ v Gorici.

Naznanilo.

Podpisani uljudno priporoča svojim rojakom v me lu in na deželi svojo

krojaško delavnico

kjer sprejema vsakovrstna naročila, bodisi fina ali priprosta. — Postrežba točna, cene zmerno.

Peter Lukman,

krojaški mojster v Gorici,
na Kornu št. 9.

BRIVNICA

Anton Pucelj

priporoča svojo

brivnico v Gorici

na Travniku, in

brivsko podružnico

v ulici Tre Rê, 16.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči vsvoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Odlikovana krojaška delavnica

Ant. Krušič.

V Gorici, Vrtna ulica.

Priporoča se slavnemu občinstvu, posebej še prečastili duhovščini v mestu in na deželi za izdelovanje oblek za vsaki stan. Ima bogato zalogo avstrijskega in angleškega blaga vsake vrste. Ima veliko zalogo izgotovljenih oblek.

Pozor! Darila za birmance!

Imam na razpolago veliko žepnih zlatih in srebrnih ur za dečke in deklice po najnižjih cenah in sicer srebrne od 5 gl. naprej in z dvema pokrovčkoma pa od 6 gl. 50 kr. naprej in zlate od 12 gl. naprej, z dvema pokrovčkoma pa od 16 gl. 50 kr. naprej. Potem zlate za gospode od 25 gl. naprej. Od popravljenih urejam čim 1 leto. Ob enem priporočam šivalne stroje najboljših zistemov, najnižje cene od 22 gl. naprej. Jamčim od 5 do 10 let.

Jak. Šuligoj, urar

Gorica, Gosposka ulica 25.

ZAHVALA.

Zahvaljujemo se prisrčno vsem, ki so nam ob času boleznin in prerane smrti našega preljubljenega sina, oziroma brata

dr. Josipa Pavlice,

profesorja bogoslovja,

izkazali ljubezen in sožalje. Pred vsem izrekamo najprisrčnejšo zahvalo Njega Prezvzišenosti knezu-nejškofu Andreju, ki je dragega pokojnika tolažil na smrtni postelji, č. g. spovedniku P. Zecchiniju iz J. D., č. gg. usmiljenim bratom na Dunaju in v Gorici za izredno pomoč v boleznin, bl. gospod. ma dr. M. Baylotu na Dunaju in dr. A. Rojcu v Gorici za njuno prizadevanje, dalje častiti duhovščini stolne cerkve, č. gg. profesorjem centralnega semenišča, vodstvu deškega semenišča in slovenskega „Alojzijevišča“, vsem č. gg. duhovnikom, redovnikom, profesorjem, uradnikom, sorodnikom, prijateljem, znancem ter goriškim meščanom, ki so nas z iskrenim sočutjem tolažili ob prebitki izgubi.

Bog vsem stotero povrni!

V Gorici, dne 7. oktobra 1902.

Zalujoča družina.

Sprejme se takoj

urarski učenec,

ki je dovršil ljudsko šolo. — Kje, pove upravništvo „Prim. Lista“.

PETER COTIČ

čevljarski mojster

v Gorici, Gosposka ulica št. 14.

priporoča svojo delavnico.

Pri Velodromu

Goriško pivo

na prodaj po 16 kr. liter.

Romarjem na Sv. Goro
kakor tudi slavnemu
občinstvu v obče se
najuljudneje priporoča

kavarna „Central“ v Gorici

na Travniku tik cerkve
sv. Ignacija. Lastnik je
Filip Pečenko iz Rihem-
berga. Na razpolago ima
nad 100 časopisov, kava
in likerji najboljši, po-
strežba točna, čistoba
izgledna, cene so ka-
kor v drugih kavarnah.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici

odlikovan z častno diplomom najvišjega priznanja jubilejne razstave na Dunaju l. 1898. In v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetinjo izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najuljudneje.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Največja trgovina krojnega blaga

„Krojaška zadruga“

Gorica, Gosposka ulica št. 7

Priporoča se v to stroko spadajoče kakovosti blaga za bližajočo se letno dobo, kakor: volne, perkal, satin, batist, zephir svile, svile za prati, Voile de Lanis, Tenuis, Oxford, piqué luknjasti. Možka sukna po vsaki ceni v veliki izbiri. Nadalje ima bogato zalogo preprog, pregrinjaj, zaves, blaga za mobilje, platna, Chiffona, ruskega platna, Kneippovega platna, hlačevine, volnenih odev, kovtrov srajc, bombaževin, žepnih rut itd.

Gospode opozarja na izborna perila, katero se razprodaja 15% pod ceno, dokler je še zalogo.

Pod perilo spada sledeče: bele srajce z barvanimi oprsniki, ovratniki, zapestnice, nogavice, srajce za hribolazce itd.

Vse po najnižjih in stalnih cenah!

Na željo se razpošiljajo uzorci poštne prosti.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15 v Medjatovi hiši v pritličju

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbi.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

ROJAKI! Zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

Svoji k svojim!

Edina slovenska zavarovalnica!